

หลักความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอนำเสนอบทความเกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งถือเป็นการกระตุนย้าเตือนหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ตระหนัก ถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ ซึ่งหากการปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการล่าช้าเกินควร อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้างได้

หลักการและเหตุผล

การทำหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนท้องถิ่น ย่อมมีหน้าที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่สิ่งที่สำคัญคือการทำให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกที่รวดเร็วในระยะเวลาที่เหมาะสมและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งบทความทางวิชาการที่จะนำเสนอ นั้น ถือเป็นข้อคิดเตือนใจหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้ทำหน้าที่ของตนตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

นาย ก. (ผู้ฟ้องคดี) ได้ยื่นฟ้องผู้อำนวยการเขต (ผู้ถูกฟ้องคดี) ขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการที่ผู้อำนวยการเขตอนุญาตให้บริษัท ป. ดำเนินการก่อสร้างที่พักขยะและสิ่งปฏิกูลและทำทางเข้าออกด้านหลังห้างสรรพสินค้า เป็นเหตุให้ผู้พักอาศัยบริเวณใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่น ควันรด เสียง กลิ่นเหม็นจากขยะ สร้างความเสียหายต่อรั้วบ้าน ตัวบ้าน เฟอร์นิเจอร์และรถยนต์ของผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ทำการร้องเรียนต่อผู้อำนวยการเขตให้ทำการแก้ไขความเดือดร้อนดังกล่าวแล้ว แต่ผู้อำนวยการเขตก็ไม่ดำเนินการให้ความเดือดร้อนรำคาญนั้นหมดสิ้นไป ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นที่ยุติตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๘๓/๒๕๕๖ แล้วว่าผู้อำนวยการเขตซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นละเลยต่อหน้าที่ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ ประกอบมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ และละเลยไม่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ เพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจากเสียงดังรบกวน กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง น้ำโสโครก เขม่าควัน และละอองพิษ จากอาคารเก็บขยะและการจราจรผ่านทางเข้า ออก ห้างสรรพสินค้า ป. ให้หมดสิ้นภายในเวลาอันสมควร กล่าวคือเมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้พักอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว ย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุดังกล่าวที่เกิดขึ้นเฉพาะในส่วนที่เกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการเขตต้องปฏิบัติ คือ ความเสียหายจากเสียงดังรบกวน กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง น้ำโสโครก เขม่าควัน และละอองพิษ จากอาคารเก็บขยะและการจราจรผ่านทางเข้า ออก ของห้างสรรพสินค้า ป. ซึ่งคดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเสียหาย เพียงแต่ปฏิเสธว่าบรรดาความเสียหายตามฟ้องมิได้เกิดจากทางเข้า ออก ด้านหลังและอาคารเก็บขยะมูลฝอยของห้างสรรพสินค้า ป. ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอนุญาตให้ก่อสร้าง แต่เกิดจากการกระทำของผู้ใช้ทางเข้า ออกด้านหลังและการจัดเก็บขยะที่ไม่ถูกสุขลักษณะของห้างสรรพสินค้า ป. จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดียอมรับว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากทางเข้า ออก ด้านหลังและการใช้อาคารเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล

/ของ...

ของห้างสรรพสินค้า ป. ที่ก่อสร้างติดรั้วของผู้ฟ้องคดีจริงดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง หากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการเขต มิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่ พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ และ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้ว ความเสียหายของผู้ฟ้องคดีต้องได้รับการแก้ไขให้หมดสิ้นไป กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการเขตละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๘๕/๒๕๖๑ เห็นได้ว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ป้องกันและระงับเหตุรำคาญอันได้แก่ การกระทำต่างๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออันตรายต่อสุขภาพหรือกรณีอื่นๆ ตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ดังนั้น ศาลปกครองสูงสุดจึงได้วางแนวทางเอาไว้ว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องระงับเหตุรำคาญให้หมดสิ้นไป มิฉะนั้นจะถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ซึ่งผู้ได้รับความเดือดร้อนมีสิทธิฟ้องขอให้ศาลปกครองสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และขอให้หน่วยงานทางปกครองชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ประกอบมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ กล่าวคือแม้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีได้หนึ่งเฉยเข้าดำเนินการป้องกันระงับเหตุรำคาญแล้ว แต่เหตุรำคาญยังไม่หมดสิ้นไป เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องดำเนินการระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญจนกว่าเหตุดังกล่าวจะหมดสิ้น

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๘๕/๒๕๖๑

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รอบรัตน์ นิตិกรปฏิบัติการ